

Svjetsko brodograđevno tržište – kolovoz 2018.

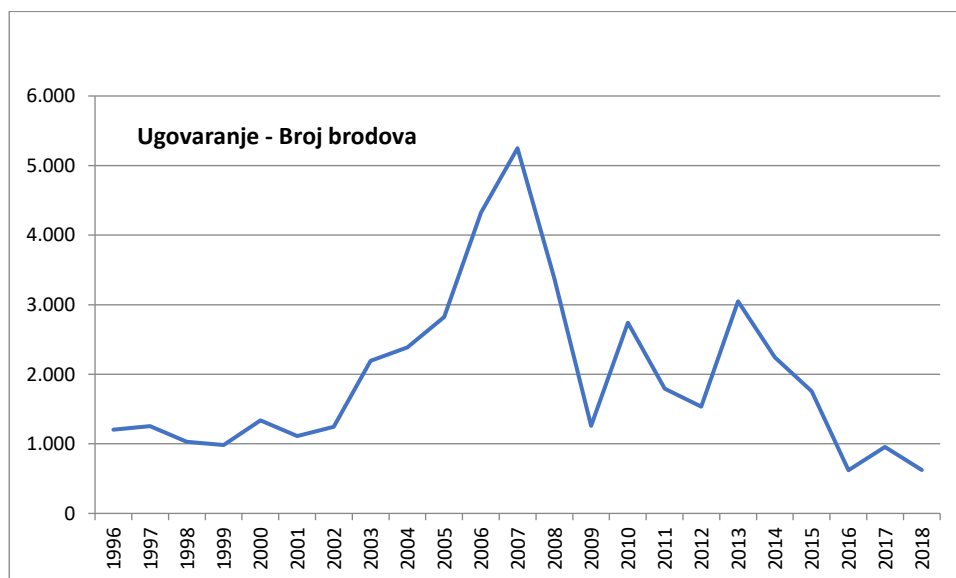
Općenito

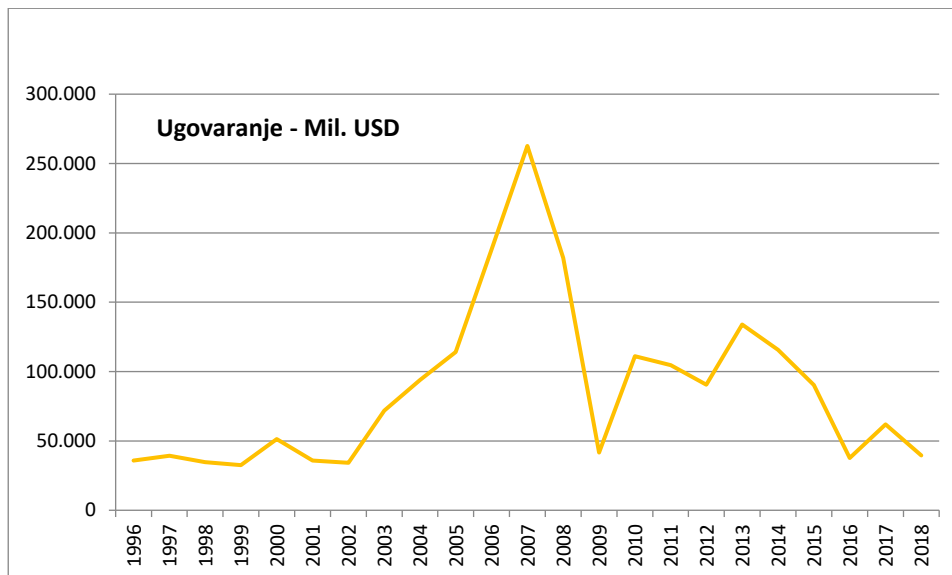
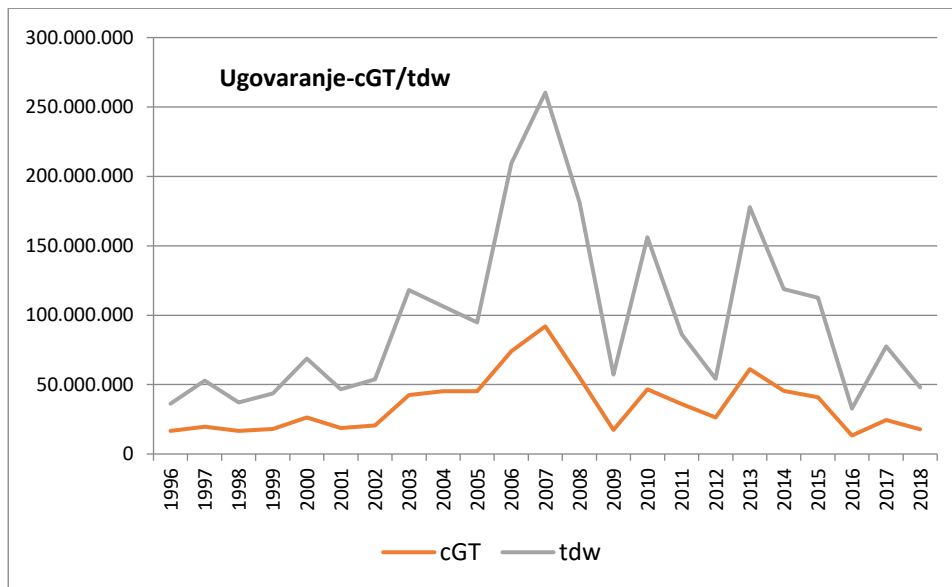
U prvih 8 mjeseci 2018. godine stanje na tržištu je i nadalje stabilno, ali relativno niže razine aktivnosti u odnosu na 2017. godinu. Tako je ugovaranje brodovlja u prvih 8 mjeseci 2018. godine u padu od oko 13 % u odnosu na isti period 2017. Ovakav trend je očekivan, obzirom na aktualna svjetska kretanja (u prometu roba i usluga), a ukoliko se u ostatku godine nastave slični trendovi, razina cijena novogradnji će ostati na sadašnjim razinama. Također, ovakvi trendovi se odražavaju i na sadašnje razine vozarina, pa se u tom smislu ne očekuju značajnije promjene. Od važnijih karakteristika svjetskog brodograđevnog tržišta, navodimo slijedeće:

- U svjetskoj Knjizi narudžbi je 140.3 milijuna GT brodovlja, vrijednih oko 221 milijarde USD
- Od 2015. svjetska Knjiga narudžbi je u padu i za sada se kreće na razini od oko 10 % postojeće flote brodovlja
- Po vrijednosti ugovorenog brodovlja prednjače putnički brodovi za krstarenja (53 milijarde USD), zatim tankeri (32.4 milijarde USD), brodovi za rasuti teret (23.5 milijardi USD), LNG tankeri (22.7 milijardi USD), te kontejnerski brodovi (20.3 milijardi USD)
- Blagi oporavak ugovaranja u 2017. (26,7 milijuna cGT) i prvog polovici 2018. (13,2 milijuna cGT), u odnosu na povijesno nisku razinu u 2016. godini (13,6 milijuna cGT)
- Smanjenje količine isporučenog brodovlja u 2018. i 2019. i to po stopi od 10 % godišnje
- Kina je i nadalje svjetski lider sa 37 % Knjige narudžbi, zatim slijede J.Koreja sa 24 % i Japan sa 18 % (mjereno u cGT)
- Knjiga narudžbi europskih zemalja je porasla na 11,7 milijuna cGT (15 % udjela u svjetskoj knjizi narudžbi), dok sa vrijednošću od 53 milijarde USD ugovorenih putničkih brodova za krstarenja, europska brodogradilišta drže 98 % tog specifičnog tržišta
- Najveća svjetska brodograđevna grupacija Hyundai Heavy Industries (J.Koreja – 4 brodogradilišta) ima ugovorenih 9,1 milijuna cGT brodovlja, slijedi Daewoo (J.Koreja - 1 brodogradilište) sa 5,7 milijuna cGT, Fincantieri (Italija - 12 brodogradilišta) sa 5,3 milijuna cGT, Imabari Shipbuilding (Japan - 10 brodogradilišta) sa 4,3 milijuna cGT i Samsung (J.Koreja - 2 brodogradilišta) sa 3,6 milijuna cGT
- Najveća svjetska brodogradilišta su južnokorejski Daewoo (Okpo), sa 5,7 milijuna cGT, zatim Hyundai HI (Ulsan) sa 4,8 milijuna cGT, te Samsung HI (Geoje) sa 3,4 milijuna cGT
- Za preko 25 % brodova iz postojeće svjetske Knjige narudžbi naručeni su „scrubber“-i, sa naznakama dodatnog povećanja količine narudžbi „scrubber“-a; shodno tim podacima oko 2,6 % aktualne flote brodovlja već ima ugrađene „scrubber“-e ili će ih imati ugrađene
- Preko 11 % brodovlja iz svjetske Knjige narudžbi će moći koristiti LNG kao pogonsko gorivo, a što predstavlja oko 2,5 % aktualne flote brodovlja
- Sve su naglašenije razne mjere za poboljšanje ekonomičnosti pogonskog sklopa, kao i samog pogonskog goriva, zbog očekivanog uvođenja novih oštrijih mjera za zaštitu okoliša, te posljedično značajnijeg rasta cijena goriva od 2020. godine
- Očekuje se ubrzanje donošenja novih propisa (na razini IMO-a), a u svezi ograničenja emisije štetnih plinova
- Pojačane aktivnosti na razvoju i uvođenju novih tehnologija, kao i digitalizacije

Novi ugovori

	Broj brodova	Mil. cGT	Mil. tdw	Mld. USD
1996	1.204	16,7	36,2	35,9
1997	1.254	19,6	52,8	39,2
1998	1.031	16,5	37,2	34,7
1999	982	17,9	43,6	32,5
2000	1.339	26,4	68,9	51,2
2001	1.113	18,7	46,6	35,8
2002	1.243	20,6	53,8	34,2
2003	2.191	42,5	118,1	71,9
2004	2.385	45,3	106,3	94,1
2005	2.822	45,1	94,8	114,2
2006	4.316	73,9	209,3	187,9
2007	5.244	91,9	260,2	262,9
2008	3.383	55,2	181,4	181,9
2009	1.256	17,3	57,1	41,7
2010	2.739	46,6	156,1	111,0
2011	1.793	36,0	86,3	104,6
2012	1.533	26,2	54,0	90,4
2013	3.051	61,1	177,8	133,9
2014	2.240	45,3	118,8	115,0
2015	1.738	40,5	112,4	90,0
2016	607	13,0	31,8	37,1
2017	955	24,4	77,4	62,0
2018	623	17,8	47,9	39,5

Od 623 ugovorenih brodova u prvih osam mjeseci 2018. godine (17,8 mil. cGT-a; 47,9 mil. tdw, ukupne vrijednosti 39,5 milijardi USD), najveći broj brodova ugovorila je Kina - 268, J. Koreja je vodeća po količini cGT-a – 7,6 milijuna cGT, kao i po vrijednosti ugovorenih brodova – 15,7 milijardi USD; za usporedbu hrvatska brodogradilišta su u 2018. godini ugovorila 3 plovne jedinice, ukupne vrijednosti oko 2 milijuna USD.

Od ukupne količine ugovorenog brodovlja u svijetu, u prvih 8 mjeseci 2018. godini (mjereno u cGT-ima), na **tankere** (uključivo tankere za kemikalije, sirovu naftu, naftne proizvode) odnosi se oko 20 %, na **brodove za rasuti teret** oko 19,8 %, na **LNG plinske tankere** oko 19,3 %, na **kontejnerske brodove** oko 17,5 %, na **putničke brodove** oko 8,8 %, na **LPG plinske tankere** oko 3,3 %, na **RO – RO brodove** oko 2,2 %, na **offshore brodove** oko 2 %. Na sve **ostale tipove brodova** odnosi se oko 7 %.

U prvih osam mjeseci 2018., za većinu tipova brodova uočava se stabilna potražnja, iako na manjim razinama nego u istom razdoblju 2017. Također, u odnosu na početak 2018., zamjećuje se jačanje potražnje na tržištu kontejnerskih brodova, tankera, LNG plinskih tankera i brodova za rasuti teret.

Najveći pad količine ugovorenog brodovlja u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu, zabilježen je kod tankera za kemikalije i specijalne terete (- 76 %), ostalih nestandardnih vrsta brodova (- 42 %), brodova za rasuti teret (- 32 %), tankera za sirovu naftu (- 28 %), FPSO/FSU brodova (- 25 %), te offshore brodova (- 19 %).

Ostali tipovi brodova bilježe porast količine ugovaranja u rasponu od 3 – 280 %, s tim da je najveći porast kod LNG tankera (+ 280 %).

Isporuke

U periodu od 1990., svjetske isporuke trgovačkih brodova su prolazile kroz različita stanja, no generalno se može reći da su najbolje godine bile od 2010. – 2012. (i to po svim promatranim parametrima), u kojem periodu se isporučivalo prosječno godišnje oko 2.930 brodova, sa oko 158 mil. DWT i 51 milijun cGT.

Za hrvatska brodogradilišta, najbolje godine su bile u periodu od 2004. -2007. U tom periodu hrvatska brodogradilišta su isporučivala prosječno godišnje 25 brodova, sa oko 856.700 DWT i oko 424.600 cGT. Za usporedbu, u 2017. godini hrvatska brodogradilišta su isporučila ukupno 10 plovnih jedinica s oko 154.700 tdw i oko 110.000 cGT, dakle oko 20 – 25 % od najboljih godina. U prvih osam mjeseci 2018. godine isporučen je 1 brod i 2 trupa manjih brodova.

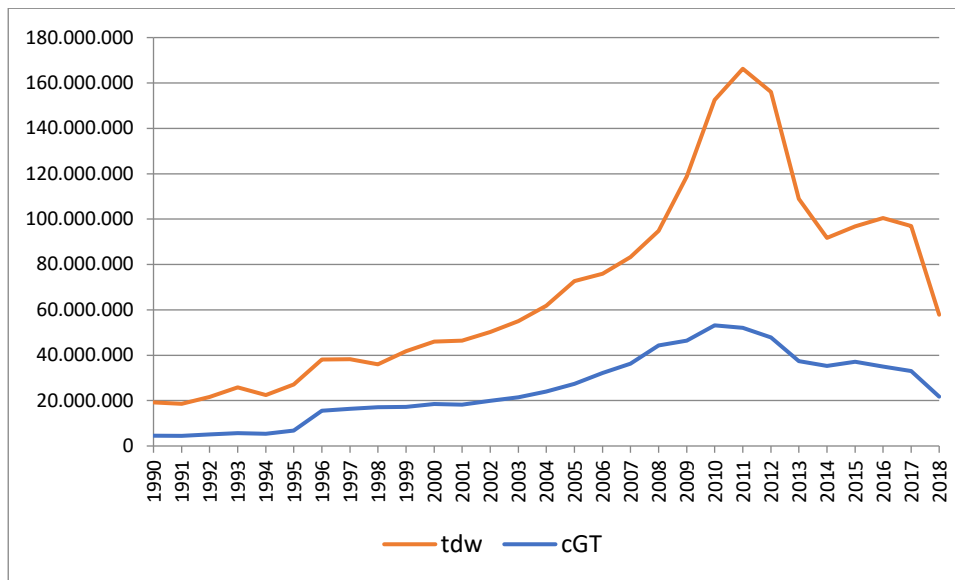
U svjetskim razmjerima, od 2010. godine, zamjetan je padajući trend u količini isporučenih brodova, dok je to u hrvatskom slučaju počelo daleko ranije – od 2007. godine. Procjene su da će se stanje na svjetskom tržištu stabilizirati i kretati u slijedećim godinama na razinama oko 1.500 isporučenih brodova godišnje, s očekivanjima da bi se trendovi mogli poboljšati do maksimalnih 2.000 isporučenih brodova godišnje.

U prvih 8 mjeseci 2018., isporučeno je ukupno 899 brodova, sa oko 57,8 milijuna tdw i oko 21,8 milijuna cGT-a. U odnosu na 2017., po broju brodova u 2018. isporučeno je 61 %, po količini tdw-a 60 %, te po količini cGT-a 66 %. Ovakvi trendovi nam govore da bi 2018. godina po količini isporučenog brodovlja mogla biti nešto lošija u odnosu na 2017. godinu, a što govori u prilog trendu smanjenja isporuka od 2015. godine.

U prvih 8 mjeseci 2018. godine, najveću količinu brodovlja isporučila su kineska brodogradilišta s oko 7,2 milijuna cGT, zatim južnokorejska brodogradilišta s oko 5,1 milijun cGT, te japanska brodogradilišta s oko 4,7 milijuna cGT. Sva ostala svjetska brodogradilišta su isporučila oko 2,7 milijuna cGT.

Isporuke

	Broj brodova	tdw	cGT
1990	214	19.195.216	4.526.802
1991	200	18.590.224	4.467.819
1992	216	21.644.853	5.037.707
1993	248	25.859.066	5.720.785
1994	271	22.479.964	5.329.195
1995	363	27.099.850	6.808.164
1996	1.042	38.119.347	15.573.238
1997	1.119	38.237.703	16.392.537
1998	1.228	36.042.653	17.124.848
1999	1.137	41.818.826	17.290.947
2000	1.048	45.993.249	18.445.369
2001	1.044	46.494.669	18.262.605
2002	1.135	50.220.039	19.918.323
2003	1.183	55.038.546	21.454.015
2004	1.335	61.780.544	23.934.492
2005	1.620	72.694.765	27.365.707
2006	1.899	75.978.500	32.242.784
2007	2.205	83.241.532	36.259.343
2008	2.679	94.780.717	44.254.714
2009	2.886	118.747.288	46.396.156
2010	3.081	152.445.835	53.164.469
2011	2.967	166.259.340	52.022.925
2012	2.745	156.016.733	47.851.798
2013	2.119	108.961.770	37.429.212
2014	1.872	91.685.929	35.297.980
2015	1.892	96.849.358	37.070.192
2016	1.675	100.507.805	35.018.425
2017	1.472	96.978.510	33.066.854
2018	899	57.794.851	21.754.774

Svjetska Knjiga narudžbi (Kolovoz 2018.)

R.br.	Zemlja	tdw	%
1.	Kina	89.979.773	44,49%
2.	Južna Koreja	56.689.517	28,03%
3.	Japan	43.533.891	21,53%
4.	Filipini	4.642.922	2,30%
5.	Vijetnam	1.807.798	0,89%
6.	Tajvan	1.012.140	0,50%
7.	Brazil	874.278	0,43%
8.	Rusija	828.663	0,41%
9.	Hrvatska	462.629	0,23%
10.	Španjolska	387.026	0,19%
11.	SAD	335.448	0,17%
12.	Njemačka	239.678	0,12%
13.	Turska	156.270	0,08%
14.	Finska	147.910	0,07%
15.	Nizozemska	139.700	0,07%
16.	Indonezija	137.946	0,07%
17.	Italija	77.600	0,04%
18.	Bangladeš	69.900	0,03%
19.	Francuska	67.456	0,03%
20.	Norveška	66.685	0,03%
21.	Ostali	588.715	0,29%
	UKUPNO	202.245.945	100,00%
	Europa	2.710.767	1,34%

R.br.	Zemlja	Kompenzirana bruto tonaža (cGT)	%
1.	Kina	28.490.136	36,93%
2.	Južna Koreja	18.853.851	24,44%
3.	Japan	13.927.104	18,05%
4.	Italija	3.298.312	4,28%
5.	Njemačka	2.736.520	3,55%
6.	Francuska	1.671.412	2,17%
7.	Finska	1.278.877	1,66%
8.	Filipini	1.261.563	1,64%
9.	Vijetnam	952.689	1,24%
10.	Norveška	632.915	0,82%
11.	Rusija	491.021	0,64%
12.	Hrvatska	465.473	0,60%
13.	Brazil	379.026	0,49%
14.	Singapur	338.525	0,44%
15.	Nizozemska	324.065	0,42%
16.	SAD	321.523	0,42%
17.	Španjolska	296.794	0,38%
18.	Turska	255.456	0,33%
19.	Tajvan	248.986	0,32%
20.	Indonezija	207.864	0,27%
	Ostali	707.538	0,92%
	UKUPNO	77.139.650	100,00%
	Europa	11.784.576	15,28%

Europska Knjiga narudžbi (Kolovoz 2018.)

R.br.	Zemlja	tdw	%
1.	Rusija	828.663	30,57%
2.	Hrvatska	462.629	17,07%
3.	Španjolska	387.026	14,28%
4.	Njemačka	239.678	8,84%
5.	Turska	156.270	5,76%
6.	Finska	147.910	5,46%
7.	Nizozemska	139.700	5,15%
8.	Rumunjska	97.719	3,60%
9.	Italija	77.600	2,86%
10.	Francuska	67.456	2,49%
11.	Norveška	66.685	2,46%
12.	Poljska	31.635	1,17%
13.	Bugarska	4.300	0,16%
14.	Velika Britanija	2.266	0,08%
15.	Grčka	960	0,04%
16.	Ostali	270	0,01%
	UKUPNO	2.710.767	100,00%

R.br.	Zemlja	Kompenzirana bruto tonaža (cGT)	%
1.	Italija	3.298.312	27,99%
2.	Njemačka	2.736.520	23,22%
3.	Francuska	1.671.412	14,18%
4.	Finska	1.278.877	10,85%
5.	Norveška	632.915	5,37%
6.	Rusija	491.021	4,17%
7.	Hrvatska	465.473	3,95%
8.	Nizozemska	324.065	2,75%
9.	Španjolska	296.794	2,52%
10.	Turska	255.456	2,17%
11.	Rumunjska	158.803	1,35%
12.	Poljska	99.538	0,84%
13.	Velika Britanija	31.235	0,27%
14.	Portugal	27.117	0,23%
15.	Bugarska	7.136	0,06%
	Ostali	9.902	0,08%
	UKUPNO	11.784.576	100,00%

S krajem kolovoza 2018. godine u svjetskoj Knjizi narudžbi je bilo ukupno 3.049 brodova, sa 202,2 milijuna tdw i 77,1 milijuna cGT. Vodeća svjetska brodograđevna zemlja je Kina s udjelom od 44,5 % svjetske Knjige narudžbi (mjereno u tdw), odnosno 36,9 % (mjereno u cGT), a slijede Južna Koreja sa 28 % (u tdw) i 24,4 % (u cGT), te Japan s 21,5 % (mjereno u tdt) i 18,1 % (mjereno u cGT).

Europska brodograđevna industrija zauzima 5. mjesto s udjelom od 1,3 % svjetske Knjige narudžbi (mjereno u tdw), dok mjereno u cGT-ima, sa 15,3 % zauzima 4. poziciju, iza Kine, Južne Koreje i Japana.

U svjetskim razmjerima, Hrvatska drži 9. poziciju s udjelom od 0,23 % (mjereno u tdw), odnosno 12. poziciju s udjelom od 0,6 % (mjereno u cGT).

U europskim razmjerima, Hrvatska drži 2. poziciju s udjelom od 17,1 % (mjereno u tdw), odnosno 7. poziciju s 4 % (mjereno u cGT).

U svjetskoj Knjizi narudžbi (mjereno u cGT), Uljanik Grupa (Uljanik Brodogradilište, 3.Maj Brodogradilište) je na 61. mjestu, a pojedinačno Uljanik Brodogradilište na 78. mjestu, 3.Maj Brodogradilište na 96. mjestu, Brodosplit na 124. mjestu, dok Brodotrogir više nije na popisu 150 najvećih svjetskih brodogradilišta. Sva 4 hrvatska brodogradilišta zajedno nalaze se na 45. mjestu.

I nadalje, najveće svjetsko brodogradilište je južnokorejski Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering (DSME, Geoje), koje mjereno u cGT-ima, drži oko 7,4 % Svjetske knjige narudžbi. Najveće europsko brodogradilište je njemački Meyer Werft s oko 2,4 % svjetske Knjige narudžbi. Najveća svjetska brodograđevna grupacija je Hyundai Heavy Industries (HHI) s oko 11,8 % svjetske Knjige narudžbi, dok je vodeća europska grupacija talijanski Fincantieri s oko 6,9 % svjetske Knjige narudžbi.

U europskoj Knjizi narudžbi (mjereno u cGT), Uljanik Grupa (Uljanik Brodogradilište, 3.Maj Brodogradilište) je na 9. mjestu, a pojedinačno Uljanik Brodogradilište na 10. mjestu, 3.Maj Brodogradilište na 13. mjestu, Brodosplit na 20. mjestu, te Brodotrogir na 28. mjestu.

Brodograđevna tržišta

Brodovi za rasuti teret (bulkcarriers)

- U svjetskoj Knjizi narudžbi je s krajem kolovoza 2018. bilo ukupno 720 brodova za rasuti teret, s oko 81,2 milijuna tdw, što predstavlja 9,8 % aktualne flote brodova za rasuti teret; uočljiv je trend stabilne potražnje.

- Tržište „Capesize“ brodova je oživjelo u srpnju i kolovozu, potpomognuto porastom brazilskog izvoza željezne rude, što je utjecalo na porast zarade „Capesize“ brodova za oko 55 % na godišnjoj razini (na razinu od 21.235 USD/dan); prosječna zarada brodova za rasuti teret je na razini od 13.049 USD/dan, što predstavlja porast od oko 39 % na godišnjoj razini
- Indijski uvoz ugljena porastao je u prvoj polovici 2018. za oko 5 % na godišnjoj razini, unatoč istovremenom porastu domaće proizvodnje ugljena; potražnja za ugljenom na indijskom tržištu konstantno raste
- Kineski uvoz soje je pao za 21 % na godišnjoj razini, te se sada kreće na razini od oko 8 milijuna t, kao direktna posljedica uvođenja carina od 25 % koje im je nametnuo SAD od 6.7.2018.; uvoz soje iz SAD-a je drastično opao, dok je uvoz iz Brazila porastao
- Procjenjuje se da će globalni pomorski promet rasutim teretima u 2018. rasti po stopi od 2,6 %, što znači da bi se doseglo obim od 5,2 milijarde tona prometa. Zamjetan je porast prometa boksita, nikla i mangana. Inicijalne projekcije rasta prometa za 2019. kreću se na razini od oko 2,5 % (5,4 milijardi tona); predviđa se umjeren rast prometa željezne rude i ugljena, dok će ostale vrste rasutog tereta imati malo zamjetan porast prometa; promet žitaricama za sada nema izvjesnih naznaka kretanja zbog neizvjesne situacije u odnosima SAD-Kina
- U prvih 7 mjeseci 2018. godine, isporučilo se ukupno 17,4 milijuna tdw brodova za rasuti teret, što na godišnjoj razini predstavlja pad od oko 44 %, dok je istovremeno u rezališta prodano samo 2,6 milijuna tdw brodova, što također predstavlja pad na godišnjoj razini od oko 76 %; za 2018. i 2019. godinu predviđa se rast svjetske flote brodova za rasuti teret po stopi od 2,7 % godišnje
- S početkom kolovoza 2018., u svjetskoj Knjizi narudžbi bilo je ukupno 720 brodova s oko 81,2 milijuna tdw, odnosno tek oko 10 % aktualne svjetske flote brodova za rasuti teret

Tankeri

- U Svjetskoj Knjizi narudžbi je s 31.8.2018. bilo ukupno 726 **tankera**, s oko 70,4 milijuna tdw, što predstavlja oko 10,2 % aktualne flote tankera; uočljiv je trend manjeg obima potražnje
- Tržište tankera za sirovu naftu je u srpnju 2018. bilo i nadalje vrlo izazovno; prosječna zarada na „spot“ tržištu VLCC tankera (310.000 tdw) je na mjesečnoj bazi pala za 11 % na razinu od oko 7.180 USD/dan, dok je za MR tankere (52.000 tdw) porasla za 18 % na mjesečnoj bazi na razinu od oko 7.600 USD/dan
- Procjenjuje se da će globalni pomorski promet tekućim teretima u 2018. godini rasti po stopi od samo 1 %, dok bi u 2019. trebao rasti po stopi od 2 %
- Sukladno kontinuiranom rastu izvoza sirove nafte iz SAD-a, procjenjuje se da će potražnja za ovim brodovima rasti u 2018. godini po stopi od oko 2 %, a u 2019. po stopi od oko 4 %
- Očekuje se da će se porast prometa naftnih produkata u 2018. godini usporiti na manje od 2 %, dok bi u 2019. godini trebao rasti po stopi od oko 3 %
- U prvih 7 mjeseci 2018. godine ukupno je 75 tankera za sirovu naftu, s oko 14 milijuna tdw prodano u rezališta, dok je u cijeloj 2017. u rezališta prodano ukupno 9 milijuna tdw ovih brodova; ovakvi trendovi govore o manjoj potražnji za ovim brodovima
- Svjetska flota tankera za sirovu naftu, trebala bi u 2018. godini ostati na stabilnim razinama, uzevši u obzir količinu brodova prodanih u rezališta i dolazak novoizgrađenih brodova u flotu; u 2019. godini očekuje se porast flote po stopi od oko 3 %
- Svjetska flota tankera za naftne produkte, trebala u 2018. usporiti rast na oko 1,6 %, dok se u 2019. godini očekuje umjereni porast po stopi od oko 3 %
- U svjetskoj Knjizi narudžbi je s 31.8.2018. bilo ukupno 69 **LPG tankera** s oko 2,4 milijuna tdw, što predstavlja 10 % aktualne flote LPG tankera; uočljiv je trend stabilne potražnje
- U svjetskoj Knjizi narudžbi je s 31.8.2018. bilo ukupno 115 **LNG tankera** s oko 9,5 milijuna tdw, što predstavlja 22,1 % aktualne flote LNG tankera; uočljiv je trend povećanja potražnje

Konteinerski brodovi

- U svjetskoj Knjizi narudžbi je s 31.8.2018. bilo ukupno 356 **konteinerskih brodova** s oko 26,5 milijuna tdw, što predstavlja 10,1 % aktualne flote konteinerskih brodova, odnosno i nadalje na povijesno niskim razinama; uočljiv je trend slabije potražnje. Iako je u Knjizi narudžbi dominantna količina velikih konteinerskih brodova (12.000 TEU +), oko 40 % tih brodova je predviđeno za isporuku do kraja 2020. godine.
- Tijekom sedmog mjeseca vozarine za brodove kapaciteta 2.750 TEU su na godišnjoj razini pale za oko 3 % te su se kretale na razini od 11.750 USD/dan
- Na glavnim konteinerskim rutama, situacija je uglavnom stabilna; jedina je iznimka tržište Dalekog istoka na kojem su cijene po prevezenom kontejneru porasle na mjesečnoj razini od oko 24 % (1.683 USD/FEU)
- Procjene porasta globalnog konteinerskog prometa u 2018. godini kreću se na razini od 5,3 %, zahvaljujući velikom porastu prometa na nekonvencionalnim rutama; procjene za 2019. godinu se kreću na razini porasta od oko 5 %
- S početkom kolovoza, u svjetskoj konteinerskoj floti je bilo 5.252 brodova, s oko 21,7 milijuna TEU kapaciteta; do sada je u 2018. godini zabilježen porast količine flote po stopi od oko 5 %, dok su procjene za cijelu 2018. godinu na razini od oko 5,7 %; na ovakav porast najviše je utjecala veća količina novih brodova velikog kapaciteta (8.000 TEU +), dok je brodove manjeg kapaciteta zamjetan osjetno manji trend porasta flote (oko 1 %)
- U ovoj godini očekuje se znatno manja količina brodova koji će biti prodani u rezališta (oko 0,1 milijun TEU brodovlja), dok je u 2017. u rezališta bilo prodano 0,4 milijuna TEU brodovlja
- U svjetskoj Knjizi narudžbi konteinerskih brodova i nadalje se nalazi povijesno niska količina brodova (tek 11 % aktualne flote konteinerskih brodova); ukupan porast svjetske flote konteinerskih brodova u 2019. godini očekuje se na razini od 3,4 %
- Sa nedavno dovršenom transakcijom preuzimanja OOIL-a (Orient Overseas International Limited, Hong Kong – vlasnika kompanije OOCL – Orient Overseas Container Line, Hong Kong), kompanije koja u svom vlasništvu ima 61 konteinerski brod, ukupnog kapaciteta 542.461 TEU, od strane China COSCO Shipping-a, 10 najvećih svjetskih operatora konteinerskih brodova imat će oko 84 % ukupnih kapaciteta nezaposleno

Offshore brodovi

- U svjetskoj Knjizi narudžbi je s 31.8.2018. bilo ukupno 248 **offshore** brodova s oko 0,7 milijuna tdw, što predstavlja 6,9 % aktualne flote offshore brodova; uočljiv je trend smanjenja potražnje

U Svjetskoj floti trgovačkih brodova je s 31.8.2018. bilo ukupno 59.537 brodova s oko 1.871,8 milijuna tdw, dok ukupna flota broji 94.709 brodova, s oko 1.954,7 milijuna tdw; ukupna vrijednost svjetske flote brodova je oko 965 milijardi USD.

Cijene novih brodova

- Na tržištu **brodova za rasuti teret**, **prosječne cijene novih brodova** su u odnosu na svibanj 2018. u nešto većem porastu i to u rasponu od 2,5 do 4,4 %;

Capesize 180.000 tdw – 48 m. USD

Panamax 81.000 tdw – 28 m. USD

Handymax 62.000 tdw – 26 m. USD

Handysize 38.000 tdw – 24 m. USD

- Na **tankerskom** tržištu, **prosječne cijene novih brodova** su i nadalje u manjem porastu (tromjesečni trend) i to za sve veličine brodova; nešto veći porast zabilježen je kod „Aframax“ tankera (115.000 tdw) +3,8 %;

VLCC 320.000 tdw – 90 m. USD

Suezmax 157.000 tdw – 60 m. USD

Aframax 115.000 tdw – 47,8 m. USD

MR tanker 51.000 tdw – 35,8 m.USD

- Na tržištu LNG tankera i LPG tankera, prosječne cijene novih brodova u odnosu na svibanj 2018. su u blažem porastu;

LNG 174.000 m³ – 182 m. USD

LPG 82.000 m³ – 71 m. USD

- Na tržištu specijaliziranih brodova za prijevoz automobila („Pure Car Carriers“) kapaciteta 6.500 vozila, prosječne cijene novih brodova su u odnosu na svibanj 2018. nepromijenjene;

6.500 CEU – 61 m. USD

- Na tržištu kontejnerskih brodova, prosječne cijene novih brodova su u odnosu na svibanj 2018., u nešto većem porastu i to za kapacitet broda od 13.000 TEU +1,7 %, a za brodove manjeg kapaciteta (2.750 TEU) za +6,7 %;

13.000 TEU – 114 m. USD

2.750 TEU – 34,3 m. USD

⇒ Clarksonov Index prosječnih cijena novogradnji je na razini od 129, a u odnosu na stanje u svibnju 2018., je u manjem porastu +0,9 %

- Prosječne cijene brodova za prodaju u rezališta su krajem kolovoza 2018. za tankere bile na razini od 420 USD/t (porast od 1 % u odnosu na 2017.), a za brodove za suhi teret na razini od 415 USD/t (pad od 3 % u odnosu na 2017.)

- Cijene polovnih tankera su krajem kolovoza 2018. u odnosu na kraj kolovoza 2017. bile u porastu od +9 %, za brodove za rasuti teret također porast od 9 % i za kontejnerske brodove u odnosu na svibanj 2018. u porastu za +4 %; ovakvi trendovi ukazuju na stabilnu potražnju za polovnim brodovima za sve glavne tipove (koji, mjereno u tdw, čine oko 89 % svjetske trgovačke flote)

Vozarine

- Vozarine za brodove za rasuti teret (jednogodišnji najam) su krajem kolovoza 2018. bile u prosječnom porastu od oko 31,6 % u odnosu na prosječne vozarine iz 2017. i kretale su se na razini od 21.050 USD/dan za Capesize (porast od 38,9 %), 13.075 USD/dan za Panamax (porast od 22,6 %), 13.250 USD/dan za Supramax (porast od 34,9 %) i 10.500 USD/dan za Handysize (porast od 29,8 %)

- Vozarine za tankere za sirovu naftu (jednogodišnji najam) su krajem kolovoza 2018. bile u padu od oko 28 % u odnosu na prosječne vozarine iz 2017. i kretale su se na razini od 19.500 USD/dan za VLCC (310.000 tdw)

- Vozarine za tankere za naftne proizvode (jednogodišnji najam) su krajem kolovoza 2018. bile u blažem padu u odnosu na prosječne vozarine iz 2017., pa su tako za Panamax tankere (74.000 tdw) bile na razini od 12.500 USD/dan (pad od 4,4 %), MR Handymax tankere (48.000 tdw) također 12.500 USD/dan (pad od 5,4 %), te za Handysize tankere (37.000 tdw) 11.250 USD/dan (pad od 1,6 %)

- Vozarine za tankere za kemikalije (jednogodišnji najam) (veličine 20.000 tdw, tankovi od nehrđajućeg čelika) su krajem kolovoza 2018. bile u blažem padu u odnosu na prosječne vozarine iz 2017. i kretale su se na razini od 12.750 USD/dan (pad od 3 %)

- Vozarine za LPG tankere – jednogodišnji najam (veličine 84.000 m³) su krajem kolovoza 2018. bile u osjetnijem porastu u odnosu na prosječne vozarine iz 2017. i kretale su se na razini od 21.370 USD/dan (porast od 17,2 %)

- Vozarine na „spot“ tržištu za LNG tankere (veličine 160.000 m³) su krajem kolovoza 2018. bile u velikom porastu u odnosu na prosječne vozarine iz 2017. i kretale su se na razini od 82.000 USD/dan (rast od oko 78 %), a za brod veličine 145.000 m³, na razini od 50.000 USD/dan (rast od oko 74,8 %); u odnosu na srpanj, rast je povećan

- Vozarine za kontejnerske brodove (veličine 1.000 – 4.400 TEU) su krajem kolovoza 2018. bile u porastu u odnosu na prosječne vozarine u 2017. i kretale su se ovisno o veličini broda od 7.250 – 12.400 USD/dan; vozarina za kontejnerski brod kapaciteta 2.000 TEU (brod bez dizalica) je bila na razini od 9.850 USD/dan (porast od 37,7 % u odnosu na 2017.)

• **Vozarine za offshore brodove** (područje rada Sjeverno more) su krajem kolovoza 2018. bile u blažem porastu u odnosu na prosječne vozarine u 2017., pa su tako za velike **AHTS** brodove (Anchor handling tug supply vessel) bile na razini od oko 17.000 GBP/dan (2014. prosjek 35.000 GBP/dan, 2015. – 18.000 GBP/dan, 2016. – 16.000 GBP/dan, 2017. – 16.000 GBP/dan), a za velike **PSV** (Platform supply vessel) na razini od 9.000 GBP/dan (2014. prosjek 17.250 GBP/dan, 2015. – 7.600 GBP/dan, 2016. – 5.900 GBP/dan, 2017. – 6.500 GBP/dan); trend pada razine vozarina od 2014. do sredine 2017. je zaustavljen i sada se uočava stabilno tržište, s trendom nešto većeg porasta vozarina na **PSV** tržištu.

Siniša Ostojić, dipl. inž. brodogradnje
Direktor
Hrvatska brodogradnja Jadranbrod d.d.

Izvori: Clarkson (Shipping Intelligence Weekly), World Shipyard Monitor (Clarkson), Clarksons SIN, SEA Europe Shipbuilding market monitoring, IHS Fairplay, vlastita istraživanja